

**Bucsa-Ecsefalva-Kertészsziget
Önkormányzatának Körjegyzősége**

KÖZTISZTVISELŐINEK ETIKAI KÓDEXE

Tartalom

- I. Az Etikai Kódex célja
- II. Az Etikai Kódex alkalmazási köre
- III. Az Etikai Kódexben meghatározott elvek és alapértékek
- IV. A köztisztviselőkkel szemben támasztott etikai követelmények
- V. A vezetőkkel szemben támasztott fokozott etikai követelmények
- VI. A munkahelyi etikai bizottság, az etikai eljárás
- VII. Záró rendelkezések

I.

AZ ETIKAI KÓDEX CÉLJA

A jelen kódex célja a köztisztviselőkre irányadó erkölcsi és magatartási szabályok meghatározása, valamint a köztisztviselők számára a rendelkezési tiszteletben tartáshoz való segítségnyújtás, valamint az állampolgárok tájékoztatása a köztisztviselői karral szembeni elvárásokról.

Az Etikai Kódex (a továbbiakban: Kódex) célja, hogy a köztisztviselői eskühöz kapcsolódva - „hivatali kötelességeimet ... etikusan ... teljesítem” - valamennyi köztisztviselő számára egybegyűjtse azokat az általános és alkotmányos elveket, alapértékeket és normákat, alkalmazásmódokat és eljárási szabályokat, amelyek a társadalom közmegbecsülését élvező demokratikus közigazgatás kialakítását és fenntartását segítik elő; továbbá kifejezze azokat az erényeket és belső értékeket, amelyek egyrészt előmozdítják egy követendő köztisztviselői magatartásmodell megrajzolását, másrészt támogatják a köztisztviselői kar arculatformálását; mindemellett kifejezik a közérdek, a kormányzat, illetve az önkormányzat és a munkatársak iránti elkötelezettséget.

II.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK ÉS A KÓDEX SZEMÉLYI HATÁLYA

A Kódex szabályai a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) hatálya alá tartozó, Bucsa-Ecsegfalva-Kertészsziget Önkormányzatainak Körjegyzőségénél foglalkoztatott köztisztviselőkre alkalmazhatók.

1. A jelen kódex a körjegyzőség valamennyi köztisztviselőjére vonatkozik.
2. A jelen kódex alkalmazásában „köztisztviselő” minden, a körjegyzőségénél, az önkormányzat alkalmazásában lévő, hivatali és adminisztratív feladatokat ellátó személy.
3. A jelen kódex rendelkezései nem vonatkoznak a választott képviselőkre, a polgármesterre, bizottsági tagokra.
4. A jelen kódex hatálybalépésével egyidejűleg a körjegyző köteles tájékoztatni a köztisztviselőket annak rendelkezéseiről.
5. A jelen kódex rendelkezéseinek a köztisztviselő általi megismerésétől kezdve az a köztisztviselők munkafeltételeinek a részét képezi.
6. Mindegyik köztisztviselő köteles megtenni minden szükséges intézkedést a jelen kódex rendelkezéseinek a tiszteletben tartása érdekében.

III.

AZ ETIKAI KÓDEXBEN MEGHATÁROZOTT ELVEK ÉS ALAPÉRTÉKEK

A köztisztviselők számára kötelező etikai normák a következő elvekre épülnek:

- *Az alkotmányhűség elve*
A köztisztviselő hűsége a Magyar Köztársasághoz az Alkotmányban szabályozott demokratikus intézményrendszer keretei között kifejeződő közérdek iránti elkötelezettségen keresztül nyilvánul meg.
- *A pártpolitika-semlegesség elve*
A köztisztviselő közszolgálati feladatainak ellátásán kívüli politikai vagy egyéb tevékenysége semmilyen módon sem veszélyeztetheti a közigazgatási funkciók és feladatok ellátásának pártpolitika-semlegességébe vetett közbizalmat.
- *A szolgálat elve*
A köztisztviselő önként vállalt kötelezettséggel is támogatja a közigazgatási szervezet számára kitűzött célokat és döntéseket a közigazgatási ügyek intézése során.
- *A pártatlanság elve*
A köztisztviselő nem lehet részrehajló; közhivatali tevékenysége és eljárása mindenkor elfogulatlan és pártatlan legyen; nem alkalmazhat megkülönböztetést sem egyes személyekkel, sem a társadalom bármely csoportjával szemben.
- *Az összeférhetlenség elve*
A köztisztviselő nem végezhet olyan tevékenységet, nem vállalhat olyan beosztást, funkciót, amely közfeladatai ellátásával nem egyeztethető össze.
- *A szakszerűség elve*
A köztisztviselő feladatait a jogszabályoknak és a szakmai előírásoknak megfelelően látja el, s folyamatosan továbbfejleszti szakmai tudását.
- *A megbízhatóság elve*
A köztisztviselő kötelezettségeit a legjobb tudása szerint teljesíti; nem cselekszik a nyilvánosságot, az állampolgárokat és munkatársait félrevezető és megtévesztő módon.
- *A védelem elve*
A köztisztviselő a törvényes és szakszerű munkavégzése közben védelem alatt áll; pártatlan és pártpolitika-semleges magatartása, valamint szakszerű feladatellátása miatt semmilyen hátrány nem érheti.

- *A méltóság elve*

A köztisztviselőnek hivatali és magánéletében olyan magatartást kell tanúsítania, amellyel kiérdemli az állampolgárok tiszteletét és megbecsülését önmaga és az általa képviselt közszolgálat iránt, valamint munkatársai és hivatali felettesei bizalmát.

A Kódex által rögzített elveket elfogadva, a köztisztviselő mindennapi tevékenységét, cselekvéseit meghatározó alapértéknek tekinti

- a jogállam és a demokratikus közélet talaján álló közérdek szolgálatát;
- a törvények tiszteletben tartását, a törvényes eljárást, a közélet tisztaságát;
- a közügyek pártpolitika-semleges intézését;
- a magas fokú szakmai felkészültséget;
- a köz- és egyedi ügyek pártatlan elbírálását és intézését;
- az állampolgárok jogait és jogos érdekeit tiszteletben tartó humánus, ügyfélcentrikus, szolgáltató és problémamegoldó közigazgatást;
- az igazságosság és törvényesség érvényesítését a közigazgatási döntések során;
- az egyéni felelősségvállalást;
- a hatékony és költségkímélő közigazgatást.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A köztisztviselő feladatait a jogszabályok, a törvényes utasítások és a tisztségére vonatkozó erkölcsi szabályok tiszteletben tartása mellett végzi.
2. A köztisztviselő politikailag semleges módon látja el feladatát, és nem helyezkedhet szembe a közigazgatási szervek célkitűzéseivel, döntéseivel, illetve törvényes utasításaival.
3. A köztisztviselő hűen szolgálja a törvényes módon létrehozott nemzeti, helyi, és regionális hatóságokat.
4. A köztisztviselő tisztességes, részrehajlás nélküli és hatékony. Feladatait a legjobb képességei szerint látja el a hatáskörének megfelelően szem előtt tartva a méltányosságot és a megértést, figyelembe véve a közérdeket és az ügy összes körülményeit.
5. A köztisztviselő az állampolgárokkal való kapcsolatait során udvarias, csakúgy, mint feletteseivel, kollégáival és beosztottjaival szemben.
6. A köztisztviselő feladatait ellátása során előítéletek nélkül jár el minden személlyel, személyek csoportjával szemben, továbbá figyelembe veszi mások jogait, kötelezettségeit és törvényes érdekeit.
7. A köztisztviselő döntéshozatali eljárása során a jogszabályok tiszteletben tartásával jár el, döntési jogát részrehajlás nélkül gyakorolja, figyelembe véve az ügy összes körülményeit.

8. A köztisztviselő köteles megakadályozni, hogy személyes érdekei összeütközésbe kerüljenek közhivatali feladataival. Köteles minden ilyen érdemi, valószínűsíthető, illetve lehetséges összeütközést kiküszöbölni.
9. A köztisztviselő nem használhatja fel a hivatali helyzetéből adódó előnyöket személyes érdekei céljából.
10. A köztisztviselő köteles olyan magatartást tanúsítani, hogy megőrizze és megerősítse az állampolgároknak a közigazgatási szervek tisztességébe, semlegességébe és hatékonyságába vetett bizalmát.
11. A köztisztviselő a közvetlen felettesének tartozik felelősséggel, kivéve, ha jogszabály ettől eltérően rendelkezik.
12. Figyelembe véve a közérdekű adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó jogot, a köztisztviselő köteles a feladatai ellátása során, illetve azzal összefüggésben tudomására jutott adatokat, dokumentumokat megfelelő módon – a szükséges titokvédelmi szabályokkal összhangban – kezelni.

IV.

A KÖZTISZTVISELŐKSEL SZEMBEN TÁMASZTOTT ETIKAI KÖVETELMÉNYEK

Alkotmányhűség

1. A köztisztviselőtől különösen elvárható, hogy a hatályos jogszabályok keretei között példamutatóan teljesítse állampolgári kötelezettségeit.

Politikai- és köztevékenység

2. A köztisztviselő nem vállalhat olyan közszereplést, amely őt a helyi vagy országos politikai közélet szereplőivé tenné. Társadalmi, politikai, kulturális rendezvényen - a kirendelés esetét kivéve - köztisztviselői minőségében nem vehet részt, illetve nem tehet nyilatkozatot, ígéretet munkáltatója nevében. Pártérdeket a közéletben sem nyilatkozatával, sem egyéb magatartásával nem képviselhet.
3. Az alapvető és alkotmányos jogok tiszteletben tartása mellett a köztisztviselő köteles biztosítani, hogy magánszemélyként a társadalmi, politikai tevékenységekben való részvétele, közéletet érintő vitákban való szerepvállalása ne befolyásolja az állampolgárok, illetve a beosztottjainak azon meggyőződését, hogy hivatalát képes részrehajlás nélkül és lojális módon ellátni.

4. A köztisztviselő hivatali beosztását nem használhatja saját társadalmi, gazdasági és pártpolitikai céljai elérésére.
5. A köztisztviselő köteles tiszteletben tartani az egyes köztisztviselői beosztásokra vonatkozó – a jogszabályokkal összhangban lévő – korlátozásokat, amelyek a hivatalával, hivatalának a sajátosságaival kapcsolatos politikai tevékenységre vonatkoznak.

Szolgalat

6. A köztisztviselőnek kötelessége, hogy a törvényekben és jogszabályokban előírtaknak megfelelően lássa el feladatait; munkáját a közérdek és az egyes állampolgár szolgálatának tekintve lássa el.
7. A köztisztviselő közvetlenül a szervezeti egysége vezetőjének tartozik felelősséggel munkájáért, magatartásáért.
8. A jogi és szervezeti előírásoknak megfelelően köteles felettesei utasításait követni, megbízásait teljesíteni.
9. Pártatlanul és tárgyilagosan kell támogatnia az adott közigazgatási szerv vezetőit a közigazgatási feladatok végrehajtásában és a hivatal felelősségi körébe tartozó közügyek intézésében.
10. Legjobb szakmai tudása szerint elfogulatlan, jogilag megalapozott és tárgyyszerű tanácsokat kell adnia feletteseinek, munkatársainak.
11. A közigazgatási szerv döntéseire minden rendelkezésére álló, törvényesen hozzáférhető információt biztosítani kell.

Pártatlanság

12. A köztisztviselő nem kérhet és nem fogadhat el harmadik féltől - sem közvetve, sem közvetlenül - olyan juttatást, vagy egyéb előnyt, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja pártatlanságát, ítélőképességét döntéseiben, feladatai tisztességes ellátásában.
13. A köztisztviselő nem használhatja fel közhivatalát a maga vagy mások számára jogtalan előnyök biztosítására, vagy hátrány okozására.
14. A köztisztviselő köteles még a látszatát is elkerülni, hogy munkájában részrehajló.
15. A köztisztviselő nem helyezheti saját vagy közvetlen munkahelye érdekeit vagy bármely csoportérdeket jogosulatlanul előtérbe.

17. A köztisztviselő munkavégzéssel járó egyéb és további jogviszonyt a törvényben meghatározott engedélyezés esetén is csak azzal a feltétellel létesítsen, ha az nem veszélyezteteti szakmai és közhivatali függetlenségét.
18. Munkavégzéssel járó egyéb és további jogviszony létesítése esetén köteles minden olyan tényt, adatot a munkáltató tudomására hozni, amelynek ismerete nélkül nem gyakorolható körültekintően a törvényben meghatározott engedélyezési jogkör.

Az ajándékok

19. A köztisztviselő nem kérhet, és nem fogadhat el ajándékot, előnyt, meghívást, vagy bármely más, számára, családjának, szüleinek, közeli barátainak, illetve vele üzleti vagy politikai kapcsolatban álló személyeknek vagy szervezeteknek ígért előnyt, amelyek befolyásolják, illetve befolyásolhatják hivatalának részrehajlás nélküli ellátását, vagy amely hivatalával összefüggésben ellenszolgáltatásnak minősül, illetve minősülhet. E rendelkezés nem értelmezhető a köztisztviselő szokásos családi, rokoni, baráti kapcsolataiban előforduló kölcsönös vendéglátás és ennek keretében a kisebb ajándékok elfogadásának tilalmaként.
20. Amennyiben a köztisztviselő nem tudja eldönteni, hogy a vendéglátás vagy az ajándék elfogadható, köteles felettese állásfoglalását kérni.

A jogtalan előnyre vonatkozó ajánlattal kapcsolatos magatartás

21. Amennyiben felmerül a jogtalan előny ígérete, a köztisztviselő saját védelme érdekében az alábbi intézkedéseket köteles megtenni:
- visszautasítja a jogtalan előnyt; nem szükséges azt azért elfogadnia, hogy később bizonyítékként felhasználható legyen az elkövetővel szemben;
  - igyekszik azonosítani azt a személyt, aki az előnyt ígérte;
  - el kell kerülnie a hosszabb kapcsolatfelvételt, annak ellenére, hogy az előny felajánlásának indokáról szerzett ismeret a vallomástétel során hasznos lehet;
  - amennyiben az ajándékot nem lehet sem visszautasítani, sem visszaküldeni a feladónak, amennyire lehetséges, őrizze meg;
  - tanúkat keressen, például a közelében dolgozó munkatársait;
  - a lehető legrövidebb időn belül készítsen írásos feljegyzést erről a kezdeményezésről, és lehetőség szerint helyezze el a hivatalos nyilvántartásban;
  - amint az lehetséges, tájékoztassa erről a felettesét vagy közvetlenül a jogszabály végrehajtására illetékes hatóságot;
  - a rendes munkamenetnek megfelelően folytassa tovább a munkáját, különös tekintettel arra az ügyre, amellyel kapcsolatban a jogtalan előnyt ígérték.

A mások általi befolyásolás veszélye

22. A köztisztviselő köteles elkerülni az olyan helyzetet, amely alkalmas, illetve alkalmas lehet arra, hogy őt – ellenszolgáltatásként – bármely más személy vagy csoport számára előny szerzésére késztesse. Sem a politikai-, sem a magánéletében

nem tanúsíthat olyan magatartást, amely alkalmas arra, hogy mások őt jogtalanul befolyásolhassák.

A hivatali helyzettel való visszaélés

23. A köztisztviselő nem adhat olyan előnyt, amely bármilyen módon a köztisztviselői jogviszonyával kapcsolatos, kivéve amennyiben erre jogszerűen felhatalmazták.
24. A köztisztviselő saját céljai elérése érdekében nem kísérelheti meg más személyek, személyek csoportjának befolyásolását, beleértve más köztisztviselőket is, felhasználva hivatali helyzetét, illetve személyes előnyöket ígérve.

Bejelentési kötelezettség

25. A köztisztviselő, akit olyan jogellenes, illetve szabályellenes, valamint tisztességtelen eljárásra kérnek, amely hivatali visszaéléshez vezethet, illetve a jelen kódexben foglaltakkal egyébként ellentétes, azt a jogszabályokkal összhangban köteles bejelenteni.
26. A köztisztviselő – a jogszabályokkal összhangban – köteles a közvetlen felettesét tájékoztatni, amennyiben tudomására jutott, hogy más köztisztviselő a jelen kódexet megsértette.
27. Az a köztisztviselő, aki a jogszabályoknak megfelelően a fentiekben meghatározott esetet jelentette, és a megítélése szerint kielégítő választ nem kapott, írásban tájékoztathatja a közigazgatási szerv illetékes vezetőjét.
28. Amennyiben az ügyet az érintett tisztviselő számára kielégítő módon, a közigazgatásra irányadó eljárás és jogorvoslati eljárás keretében nem lehet rendezni, a köztisztviselő köteles a kapott jogszerű utasításokat végrehajtani.
29. A köztisztviselő köteles az illetékes hatóságot tájékoztatni minden olyan közigazgatást érintő jogellenes cselekményre, illetve bűncselekményre vonatkozó bizonyítékról, tényről, gyanúról, amely a tudomására jutott.
30. A közigazgatás köteles ügyelni arra, hogy azon köztisztviselőt, aki alapos gyanú alapján és jóhiszeműen a fent meghatározott esetben eleget tett jelentéstételi kötelezettségének, semmilyen hátrány ne érje.

Az elfogultság

31. Az elfogultság olyan helyzet, amikor a köztisztviselőt személyes érdekei befolyásolják, illetve valószínűsíthetően befolyásolják hivatali feladatainak a részrehajlás nélküli és objektív módon való ellátásában.

32. A köztisztviselő személyes érdeke alatt értendő minden a számára vagy a családjára, a szüleire, a barátaira és a hozzá közel álló személyekre, illetve a vele üzleti vagy politikai kapcsolatban álló személyekre, szervezetekre vonatkozó előny. Személyes érdek továbbá minden, a köztisztviselőt terhelő pénzügyi és magánjogi kötelezettség is.
33. Amennyiben egyedül a köztisztviselő rendelkezik ismerettel arról, hogy ilyen helyzet állt elő, köteles személyesen:
- ügyelni minden tényleges vagy lehetséges elfogultsági okra;
  - intézkedéseket tenni az elfogultság megakadályozása érdekében;
  - haladéktalanul tájékoztatni a közvetlen felettesét minden elfogultsági okról;
  - alávetni magát minden olyan döntésnek, amely az elfogultság feloldására vonatkozik, vagy lemondani arról az előnyről, amelyből az elfogultság származik.
34. A köztisztviselő kérelemre köteles nyilatkozni, ha vele szemben elfogultsági ok áll fenn.
35. A kinevezésre, illetve új munkakörbe kerülő köztisztviselő által bejelentett minden elfogultsági okot a kinevezése előtt meg kell szüntetni.

Az elfogultság bejelentése

36. Az a köztisztviselő, akit olyan feladat ellátásával bíznak meg, amelyben valószínűsíthető, hogy személyes vagy magánérdekei befolyásolhatják hivatali feladatainak ellátását, a jogszabályokkal összhangban, köteles annak természetét és terjedelmét a kinevezésekor, valamint ezt követően rendszeresen, illetve a körülmények változása esetén bejelenteni.

Összeférhetetlenség

37. A köztisztviselő köteles haladéktalanul bejelenteni, ha közhivatali feladatai és magán érdekei között összeférhetetlenséget észlel vagy vélelmez, valamint ha közszolgálati jogviszonyának fennállása alatt összeférhetetlen helyzetbe kerül.
38. A köztisztviselő nem élhet vissza hivatali beosztásával, megbízásával, az annak eredményeként befolyása alá került közpénzekkel, vagyonnal vagy szolgáltatásokkal.
39. A köztisztviselőnek mind a hivatali munkája során, mind magánéletében a megvesztegethetőség lehetőségét is teljes mértékben ki kell zárnia, annak látszatát is messzemenően kerülnie kell.

40. A köztisztviselő nem élhet vissza azokkal az információkkal, amelyek hivatali munkája során jutottak tudomására, s nem használhatja fel azokat sem saját, sem mások érdekei előmozdítására vagy mások hátrányára, még köztisztviselői jogviszonya megszűnése után sem.
41. A köztisztviselő nem folytathat semmilyen más – akár kereső, akár nem kereső – tevékenységet, illetve nem tölthet be olyan beosztást, foglalkozást, amely összeegyeztethetetlen a hivatali beosztásával, illetve veszélyeztetheti hivatali feladatainak az ellátását. Amennyiben kétség merül fel az összeférhetetlenséget illetően, a köztisztviselő köteles kikérni felettese állásfoglalását.
42. A hatályos jogszabályok figyelembe vételével a köztisztviselő köteles munkáltatóját előzetesen tájékoztatni, illetve hozzájárulását kérni más, a hivatali feladatán kívüli, bármely más kereső vagy nem kereső tevékenység folytatásához, illetve ilyen beosztás, foglalkozás elvállalásához.
43. A köztisztviselő a köztisztviselői jogviszonyának fennállása alatt köteles eleget tenni minden olyan jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségének, amely valószínűsíthetően hivatalával összeegyeztethetetlen, illetve hivatali feladatának ellátását veszélyeztető szervezethez való belépésére vagy abban való részvételére vonatkozik.

Szakszerűség

44. A köztisztviselőtől megkövetelt magatartásként elvárható, hogy munkáját a legjobb tudása szerint végezze el, a napi munkaidőt teljes mértékben kihasználja, az anyagi jogi és eljárási szabályok érvényre juttatásával és a határidők pontos betartásával hajtsa végre.
45. A köztisztviselőnek életpályája során arra kell törekednie, hogy szakismereteit, igazgatási tudását folyamatosan gyarapítsa, a továbbképzésre szánt időt aktívan kihasználja, s felkészüljön az ismeretek gyakorlati alkalmazására.
46. A szervezeten biztosított továbbképzési lehetőségeken túl önképzéssel is gyarapítania kell szakmai ismereteit. A szervezett továbbképzésre vonatkozó igénye azonban nem terjedhet túl a közigazgatási szerv költségvetési teherbíró képességén.
47. A köztisztviselőtől elvárható magatartás, hogy a továbbképzésben való részvétele a kollegialitás keretein belül maradjon, s ne hártson aránytalanul nagy többletterhet az őt helyettesítő munkatársaira.
48. A köztisztviselőnek a jó gazda gondosságával biztosítania kell a felelősségi körébe tartozó közpénzek és vagyon törvényes, célszerű és eredményes felhasználását, a munkája során használt eszközöket rendeltetésüknek megfelelően kell használnia.

49. A felsőfokú végzettségű és nagy gyakorlattal rendelkező köztisztviselőtől elvárható, hogy tudományos eredményeit, szakmai tapasztalatait a közigazgatási tevékenység fejlesztése, az európai normák szerint működő minőségi közigazgatás kialakítására fordítsa.

Megbízhatóság

50. A köztisztviselő - felhatalmazás nélkül - nem hozhat nyilvánosságra olyan hivatalos információt, amely hivatalon belül vagy más forrásból bizalmasan jutott tudomására.
51. A köztisztviselőnek tartózkodnia kell minden olyan magatartástól, amely alkalmas a Kormány vagy az önkormányzat politikájának bírálatára, a közigazgatási szerv döntéseinek vagy tevékenységének megghiúsítására, befolyásolására azáltal, hogy illetéktelenül, helytelenül vagy idő előtt olyan információkat továbbít, amelyekhez köztisztviselőként jutott.
52. A köztisztviselő tartózkodjék minden félreérthető vagy félrevezető nyilatkozattól és információadástól, a jólérsütség látszatának keltésétől mind a hivatali, mind az állampolgári kapcsolataiban.

A megbízhatóság vizsgálata

53. Az utánpótlásért, az előléptetésért, illetve a kinevezésekért felelős köztisztviselő köteles figyelemmel kísérni, hogy a jelölt megbízhatóságának vizsgálata a jogszabályokkal összhangban történjék.
54. Amennyiben ezen vizsgálatokat követően kétség merül fel az eljárás jogszerüségét illetően, további vizsgálatokat kell végezni.

A közigazgatási szervek adatkezelése

55. A közigazgatási szervek által kezelt adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó hazai jogszabályok figyelembe vételével a köztisztviselő csak arra a közigazgatási szervre irányadó szabályokkal és kötelezettségekkel összhangban közölhet adatokat, amelynél alkalmazásban áll.
56. A köztisztviselő köteles az általa kezelt, illetve tudomására jutott adatok biztonságának és bizalmasságának megörzése érdekében minden szükséges intézkedést megtenni.
57. A köztisztviselő köteles tartózkodni a számára nem hozzáférhető adatokba való betekintéstől. A köztisztviselő köteles tartózkodni a hivatali tevékenysége során, illetve azzal összefüggésben birtokába kerülő adatok nem megfelelő felhasználásától.

58. Ugyanakkor nem tarthatja vissza a nyilvánosságra hozandó, illetve hozható közérdekű információkat, és nem terjesztheti a tudomására jutott, illetve az alapos okkal feltételezhető pontatlan vagy téves információkat.

A hivatali- és a közforrások

59. A köztisztviselő diszkrecionális joga gyakorlása során köteles biztosítani a rábízott személyi erőforrások, javak, berendezések, szolgáltatások és pénzügyi források hasznos, hatékony és gazdaságos kezelését, valamint felhasználását. Törvényi felhatalmazás nélkül ezen javak magáncélra nem használhatók fel.

Védelem

60. A köztisztviselő - a közigazgatás és a saját jó hírneve megóvása érdekében - köteles jelenteni hivatali felettesének, ha úgy ítéli meg, hogy olyan tevékenységre kéri fel, amely törvénytörő, jogszabályellenes vagy etikátlan, illetve bármely módon összeegyeztethetetlen a közigazgatás etikai szabályaival;

61. A köztisztviselő köteles jelenteni hivatali felettesének azt is, ha tudomására jut, hogy más köztisztviselő összeütközésbe került a jogszabályi előírásokkal vagy olyan cselekedetre próbálják rábírtani, amely miatt munkatársának alapvető lelkiismereti problémái keletkezhetnek. Nem érheti semmilyen hátrány a felettese részéről azt a köztisztviselőt, aki a jogszabályban vagy az etikai szabályban foglaltak betartása mellett bejelentését megteszi.

Méltóság

62. A köztisztviselő nem vállalhat hivatali munkáján kívül semmiféle olyan feladatot, amely méltatlan köztisztviselői hivatásához, s amely a közigazgatás tekintélyét csökkentheti, illetve megingathatja a közigazgatásba vetett közbizalmat.

63. A köztisztviselő megjelenésével, kulturált öltözködésével erősítse munkahelye és az egész közszolgálat elismertségét; fejezze ki tiszteletét munkatársai és az állampolgárok iránt. Fokozottan érvényes e követelmény, ha a köztisztviselő külső szerv vagy az állampolgárok előtt munkáltatója képviselőjeként jelenik meg.

64. A köztisztviselő magánéletében is kerülje az olyan magatartást, amely kedvezőtlenül befolyásolhatja a köztisztviselői karról, az őt alkalmazó közigazgatási szervekről, valamint kollégáiról kialakult képet.

Humánus

65. A köztisztviselők számára sem a munkahelyi, sem az állampolgárokkal való érintkezés során nem engedhető meg az emberi méltóság megsértése, a bármilyen indítékú diszkrimináció.

66. Más köztisztviselőkkel szemben legyen szolidáris, segítőkész, együttműködő, s különösen a pályakezdő vagy a kevésbé tapasztalt kollégák szakmai tevékenységéhez és fejlődéséhez adjon meg minden személyes segítséget. Munkatársi kapcsolatait hassa át a tisztelet és a megbecsülés.
67. A köztisztviselőtől elvárható, hogy munkája során udvarias és előzékeny magatartást tanúsítson az ügyfelekkel és munkatársaival szemben.

A köztisztviselői jogviszony megszűnése

68. A köztisztviselő a közhivatali feladatán kívüli munkalehetőség megszerzéséhez a közhivatalával nem élhet vissza.
69. A köztisztviselő nem vállalhat el olyan megbízatást, amely hivatalával kapcsolatban érdemben, lehetséges, illetve valószínűsíthető módon elfogultságot eredményezhet. Köteles felettesének bejelenteni minden olyan érdemi megbízatásra vonatkozó ajánlatot, amely ilyen elfogultságot eredményezhet. A köztisztviselő köteles felettesének bejelenteni minden egyéb megbízatás elfogadását is.
70. A jogszabályokkal összhangban a köztisztviselő a köztisztviselői jogviszonyának megszűnését követően meghatározott ideig nem léphet fel annak a személynek, csoportnak az érdekében, amelyek ügyében a közigazgatási szerv nevében eljár, és ettől a személytől, illetve csoporttól jelentős előnyt kapott.
71. A köztisztviselő a köztisztviselői jogviszonyának megszűnését követően nem használhatja fel, illetve nem hozhatja nyilvánosságra a hivatalával összefüggésben birtokába került bizalmas információkat, hacsak ezt a jogszabályokkal összhangban nem engedélyezték.
72. A köztisztviselő köteles tiszteletben tartani minden, a rá vonatkozó jogszabályokon alapuló, a köztisztviselői jogviszonyának megszűnése utáni kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályt.

Az egykori köztisztviselőkkel való kapcsolattartás

73. A köztisztviselő nem részesítheti előnyben, illetve nem biztosíthat különleges bánásmódot az egykori köztisztviselőknek.

V.

A VEZETŐKKEL SZEMBEN TÁMASZTOTT FOKOZOTT ETIKAI KÖVETELMÉNYEK

A vezető beosztású köztisztviselő felelőssége

1. Más köztisztviselők ellenőrzésével, illetve irányításával megbízott köztisztviselő köteles e tevékenységét azon közigazgatási szerv célkitűzéseivel és feltételeivel összhangban végezni, amellyel közszolgálati viszonyban áll. Felelősséggel tartozik beosztottjai ezen célkitűzésekkel és feltételekkel ellentétes tevékenységéért, illetve mulasztásáért, amennyiben nem tette meg azon intézkedéseket, amelyek az ilyen beosztásban lévő személytől elvárhatók a tevékenység, illetve mulasztás megakadályozása érdekében.
2. Más köztisztviselő ellenőrzésével, illetve irányításával megbízott köztisztviselő köteles minden szükséges intézkedést megtenni a beosztottja hivatali feladatával kapcsolatos korrupciós tevékenységek megakadályozása érdekében. Ezen lehetséges intézkedések: figyelem felhívás, jogszabályok és egyéb szabályzatok alkalmazása, megfelelő korrupció-ellenes képzés biztosítása, pénzügyi és minden egyéb nehézség figyelemmel kísérése, amellyel a beosztott szembesülhet, továbbá köteles saját magatartására alapozva, jó erkölcsi példát mutatni.

Példamutatás

3. Állampolgári kötelezettségei teljesítésében, hivatali munkája végzése során és a magánéletében egyaránt olyan magatartást tanúsítson, hogy az példaadó legyen mind az állampolgárok, mind a köztisztviselői kar tagjai számára.
4. Személyes példaadásával, intézkedéseivel segítse elő, hogy az általa irányított szervezeti egységben együttműködő, konstruktív, jó munkahelyi kapcsolatrendszer, valamint kölcsönös bizalmon alapuló, de bizalmaskodástól mentes kiegyensúlyozott légkör alakuljon ki.
5. A demokratizmus és a közigazgatási karhoz tartozás erősítése, a színvonalas szakmai munka ösztönzése, a pozitív és negatív példák nevelő ereje egyaránt megkívánja, hogy nyilvánosságot kapjon az indokolással, illetve a méltatással együtt minden olyan vezetői döntés, amely a kitüntetéssel, jutalmazással, címadományozással, pályagyorsítással, rendkívüli díjazással, valamint a pályauton való visszavetéssel függ össze.
6. Tegyen meg mindent a korrekt, a beosztottak személyiségi jogait tiszteletben tartó, határozott, de udvarias hangnemű, a sértést mellőző érintkezésért.

8. Legyen toleráns, türelmes, megértő és segítőkész a munkatársai munkahelyi vagy magánéleti problémái iránt, ne adjon teret intrikus, önös és kétes érdektől vezérelt szervilizmusnak, megtévesztő látszattevékenységnek.
9. Konfliktust megelőző, megoldó képességével hárítsa el a munkahelyi együttműködési viszonyokat veszélyeztető feszültségeket.
10. Az anyagi és erkölcsi elismerésben a szubjektívizmust kerülve helyezze előtérbe a tárgyilagos értékelés és megítélés általánosan meghirdetett és megismertté tett módszereit.

Szakmaiság érvényesítése

11. Ha jogszabály szakmai felkészültség vagy szakmai gyakorlat szempontjából mérlegelési jogkörben kedvezmény alkalmazását teszi lehetővé a vezetőknek, ezzel a kivételes lehetőséggel csak a legvégső esetben éljen, s ügyeljen arra, hogy a kedvezmény alkalmazása minél kevésbé befolyásolja hátrányosan a szervezet szakmai működésének színvonalát.
12. A vezetőtől elvárható magatartás, hogy a közigazgatási szerv színvonalas szakmai és igazgatási tevékenysége érdekében a lehetőségekhez képest ösztönözze és ismerje el a köztisztviselők rendszeres és folyamatos szervezett továbbképzését, valamint önképzését.
13. A vezetőtől megkövetelhető, hogy a szervezetfejlesztés és a köztisztviselő emberi, szakmai fejlődése érdekében a minősítésben szereplő megállapítások olyan mértékben legyenek konkrétak, hogy mindkét szempontú fejlesztést elősegítsék, s a köztisztviselővel szemben megfogalmazott követelmény a következő minősítés során számonkérhető legyen. Ennek érdekében indokolt elfogulatlan helyzetértékelésen alapuló célkitűzéseket meghatározni az elérésükhöz szükséges eszközök, lehetőségek és az ehhez rendelt határidők kitűzésével.
14. A vezetők egymás közötti kapcsolataiknak szolidárisnak, segítőkésznek, egymás hatáskörét szigorúan tiszteletben tartónak kell lennie; fokozottan ügyelnie kell a súrlódások elkerülésére, az érdemi problémamegoldó, kezdeményező közigazgatás folyamatos működésére. A már megtörtént nézeteltérések tisztázása, következmények felszámolása csak tárgyszerűen, érzelmi ráhatástól függetlenül, illetve szubjektív elemek kizárásával történjen.

A pártpolitika-semlegesség, pártatlanság és az eredményesség erősítése

15. Az együttalkalmazási tilalom alóli felmentéssel valóban csak különösen indokolt esetben és csak akkor éljen a vezető, ha a felmentés hiányában a szervezet működése semmilyen más eszközzel nem biztosítható, s a hozzátartozó együttalkalmazása nem veszélyezteti a közigazgatási szerv pártatlan működésébe vetett közbizalmat.

16. Elvárható magatartás, hogy a vezető köztisztviselő - országgyűlési és önkormányzati képviselői jelöltségének ideje alatt - a munkáltatói jogát, illetve az államigazgatási hatósági hatáskörhöz kapcsolódó kiadmányozási jogát ne gyakorolja; a hivatal szervezetét jelentősen befolyásoló szervezeti átalakítást ne végezzen; kiadmányozási jogát, amely jelentősebb kihatású anyagi, személyi kérdéshez kapcsolódik ne gyakorolja.
17. A vezetőtől elvárható magatartás, hogy a köztisztviselőt ne csupán az adott szervezet munkavállalójának, hanem az egész köztisztviselői kar részének tekintse, s e szemléletmódot érvényesítve hozza meg a vele kapcsolatos intézkedéseit.
18. Az állampolgárok elismerésének kiérdemlése megköveteli, hogy a közigazgatás a lehető legkisebb ráfordítással, a lehető legeredményesebben teljesítse küldetését, s ennek érdekében a hagyományosnak mondott értékekkel összeegyeztetve helyezze előtérbe a társadalmi, gazdasági környezet változásaihoz gyorsan alkalmazkodó szervezetalakítási- és működtetési módszereket is, nem hagyva azonban figyelmen kívül, hogy a szervezetkorszerűsítés kapcsán emberi sorsokat érintő döntések is szülehetnek.
19. A vezetőtől a humánus bánásmód akkor is megkövetelendő, ha a köztisztviselő felmentése-elbocsátása a közszolgálatból - a közigazgatás eredményességének javítása miatt - mindenképpen elkerülhetetlen. A humánus eljárásba feltétlenül beletartozik, hogy a vezető a köztisztviselőt felmentési szándékáról olyan időpontban tájékoztassa, hogy (az az életkorára, családi körülményeire, szakmai felkészültségére és gyakorlatára is figyelemmel) még időben felkészülhessen az elbocsátásra. Ez azonban nem hátráltathatja a halaszthatatlan intézkedések meghozatalát.
20. A törvényi rendelkezésen alapuló együttműködési kötelezettségből következik, hogy a vezető - lehetőségeihez képest – segítse elő a felmentett köztisztviselő munkahelykeresését.
21. A szervezetalakítási döntéseknél mindig arra kell törekednie, hogy az lehetőség szerint ne járjon a köztisztviselő felmentésével. Ha e munkáltatói döntés nem kerülhető el, a vezető köztisztviselő igyekezzen az adott szervezetben feleslegessé váló köztisztviselőt közigazgatáson belül megtartani, s csak legvégső esetben kerüljön sor olyan felmentésre, amelynek eredményeként a köztisztviselő kikerül a közigazgatás szervezetrendszeréből.
22. Munkatársai teljesítményét objektíven értékelje, készítse őket képességeik, tudásuk, szakértelmük fejlesztésére;
23. Az eredményes, jó munkakapcsolat és együttműködés kialakítására kell törekednie a munkahelyén foglalkoztatottak érdekvédelmi szervezeteivel, annak tisztviselőivel.

VI.

A KÓDEX TISZTELETBEN TARTÁSA ÉS A SZANKCIÓK

1. A jelen kódexet a közigazgatási szerv vezetőjének az engedélyével lehet közzétenni. A köztisztviselő köteles a kódex rendelkezéseinek megfelelő magatartás tanúsítására, és ennek érdekében annak tartalmát és módosításait megismerni. Amennyiben az eljárással kapcsolatban kétségei támadnak, köteles az illetékes személy állásfoglalását kérni.
2. A kódex rendelkezései a köztisztviselő kinevezési okmányának a részét képezik. E rendelkezések megsértése fegyelmi felelősségre vonást von maga után.
3. Az a köztisztviselő, aki más köztisztviselő alkalmazási feltételeiről folytat tárgyalásokat, köteles olyan rendelkezés bevetelére, amely jelen kódex tiszteletben tartására, továbbá arra vonatkozik, hogy a kódex a kinevezési okmány részét képezi.
4. A többi köztisztviselő ellenőrzésével és irányításával megbízott köztisztviselő köteles biztosítani a jelen kódex tiszteletben tartását, és olyan megfelelő fegyelmi intézkedéseket bevezetni, illetve javasolni, amelyek alkalmasak a kódex rendelkezéseinek megsértésekor azok szankcionálására.
5. A körjegyző a jelen kódex rendelkezéseit rendszeresen felülvizsgálja.

A munkahelyi etikai bizottság, az etikai eljárás

6. A Köztisztviselői Etikai Kódex közzétételétől számított 30 napon belül létre kell hozni az Etikai Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság). A Bizottság működésének tárgyi feltételeit a körjegyző biztosítja.
7. A Bizottság - az elnökkel együtt 5 tagból áll. A tagokat a körjegyzőség szakmailag elismert, közmegebecsülésnek örvendő köztisztviselői közül – a munkavállalói közösség választja ki 3 éves időtartamra, mely többször is meghosszabbítható. A Bizottság elnökének kiválasztása hasonló módon történik, de 5 éves időtartamra szól, s ugyancsak többször meghosszabbítható. A bizottsági tagság megszűnik, ha a bizottsági tag (elnök) fegyelmi, etikai vétséget követ el, s annak alapján jogerős fegyelmi büntetést, elmarasztaló etikai határozatot kap; ha tagságáról lemond; ha közszolgálati jogviszonya megszűnik; ha felkérés időtartama lejár és azt nem hosszabbítják meg, ha a köztisztviselő – akadályoztatása miatt – a Bizottsági tagságból eredő feladatait legalább 6 hónapon keresztül nem tudja ellátni.
8. A Bizottság munkájában való részvételért díjazás nem jár.

9. A Bizottság az etikai eljárást a Ktv.-ben meghatározott határidők betartásával indítja meg, illetve zárja le. Az etikai eljárást a hivatali szervezet vezetője kezdeményezésére hivatalból, egyébként bejelentésre rendeli el a Bizottság elnöke. Az eljárás megindítására mindkét esetben csak írásbeli kezdeményezés alapján kerülhet sor. A bejelentés alapján elrendelt eljárás megindításáról a Bizottság elnöke tájékoztatja a hivatali szerv vezetőjét. Névtelen bejelentés alapján nem indítható meg az etikai eljárás. Az etikai eljárásban a Ktv. összeférhetlenségi szabályait alkalmazni kell. Ha emiatt a Bizottság határozatképtelenné válna, az elnök a hivatali szerv vezetőjével egyeztetve póttagot kérhet fel. Ha az összeférhetlenség az elnök személyét érinti, az elnöki tisztet a Bizottság konszenzussal megválasztott tagja tölti be.
10. Az etikai eljárást, illetve egyéb eljárási cselekményeket jegyzőkönyvi formában dokumentálni kell, az érdemi intézkedésekről pedig írásban kell határozatot hozni. Ha az etikai eljárás a Ktv. alapján nyilvános, annak irataiba az érintettek betekinhetnek. Az etikai eljárás során készült jegyzőkönyveket, etikai határozatokat a Bizottság elnöke kezeli, megőrzésüket 5 évig kell biztosítani.
11. A Bizottság az eljárás során az eljárással összefüggő iratokba tekinthet be, tanúkat hallgathat meg, tárgyalást és helyszíni szemlét tarthat.
12. Minden etikai eljárásban biztosítani kell az etikai vétség elkövetésével gyanúsított köztisztviselő számára azt, hogy a Bizottság előtt személyesen, szóban nyilatkozzon. Az eljárás alá vont köztisztviselő, saját költségére jogi képviselőt vehet igénybe.
13. Meg kell szüntetni az etikai eljárást, ha:
  - annak tartama alatt megszűnik az eljárás alá vont közszolgálati jogviszonya;
  - a köztisztviselő nem követte el a terhére rótt etikai vétséget, vagy annak elkövetése nem bizonyítható be;
  - a bejelentést visszavonták.
14. Ha az etikai vétség elkövetése az eljárás során bizonyítást nyer, a Bizottság csak a Ktv.-ben meghatározott intézkedéseket alkalmazhatja. A Bizottság határozatában utalnia kell arra, hogy az elkövetett etikai vétség a Kódex mely pontjába ütközik. Az intézkedést a Bizottság elnöke ismerteti az eljárás alá vonttal, a hivatali szervezet vezetője vagy megbízottja, valamint - bejelentésre indult eljárás esetén - a bejelentő jelenlétében. A bejelentő megjelenése nem kötelező.

VII.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A Köztisztviselői Etikai Kódex 2010. március 01. napjától lép hatályba. Az abban foglaltakat minden dolgozóval meg kell ismertetni. A Köztisztviselői Etikai Kódex rendelkezéseinek megtartása minden dolgozó munkaköri kötelessége.
2. A Köztisztviselői Etikai Kódexet a köztisztviselők javaslatait, véleményét figyelembe véve a körjegyző készíti el és a körjegyzőséget alkotó képviselő-testületek együttes ülésén egyszerű többséggel hozott határozatával hagyják jóvá.

Bucsa, 2010. február 9.

Magyar László
körjegyző